

Elco en Janneke Brinkman-Salentijn

politicus en biologe, botanisch tekenaar

Ze zijn al bijna veertig jaar samen. Hun werelden lijken tegenpolen. Hij in de politiek van de grote lijnen, zij op de vierkante millimeter met haar aquarellen van bloemen en planten.

Elco Brinkman is voorzitter van Bouwend Nederland, was in de jaren tachtig minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Bedacht de term 'zorgzame samenleving'. In 2006 uitgeroepen tot de meest invloedrijke bestuurder van Nederland. Voorzitter van het ABP en het Rode Kruis.

Janneke Brinkman-Salentijn is botanisch tekenaar en biologe. Ze schildert aquarellen, voor Margriet schrijft ze een column en maakte ze interviews met bekende Nederlanders over hun tuin. Ze exposeert, o.a. in 2007 een grote tentoonstelling in Museum de Lakenhal, en publiceerde een boek over haar werk: *Passie & Palet*. Al bijna twintig jaar wordt haar werk toegepast in o.a. agenda's, kalenders, serviesgoed, een postzegellijn en beddengoed.

Gevormd voor het leven

Een dialoog over kwaliteit en bewondering, over verbondenheid en tijd, over de bomen in het park, over harmonie gevonden in kleine gebaren en grote gedachten.

Kunst

Janneke: “Ik ben volmaakt gelukkig in mijn atelier. Ik zit hier elke dag urenlang in mijn eigen verstilde wereldje van bloemen en muziek, terwijl het koffiezetapparaat pruttelt. Ik teken alles heel precies en ik wilde als kind al weten hoe alles in elkaar zit. Dat heb ik van mijn vader die plantenkundige was.”

“Tekenen is een soort meditatie, waardoor je je bewust wordt van je verbondenheid met de natuur.”

“Ik ben gefascineerd door schoonheid, we zijn net terug uit Parijs van een tentoonstelling van Dufy en Nolde, schilders die zo ongelooflijk met kleuren werken, ook geïnspireerd door bloemen en planten, iets wat je niet meteen zou verwachten bij deze kunstenaars.”

Elco: “Het gaat in de wereld van politiek en zakenleven altijd over straatjagers, snelwegen, ziekenhuizen. Aan kunst denken we vaak pas op het laatst, maar het is wel de slagroom op de cake.”

Janneke: “Nou, toen jij minister was, werd er niet bezuinigd op kunst. We moeten zuinig zijn op cultuur en natuur. De zorgen om het verlies aan biodiversiteit – de soorten die uitsterven, alle vlinders – zitten altijd in mijn achterhoofd als ik aan het werk ben. Het is zo belangrijk dat onze kinderen en kleinkinderen die natuur niet alleen nog uit boeken zullen kennen.”

Elco: “Voor onze kleinkinderen die in de stad tussen de stoeptegels opgroeien, is die ontdekkingstocht in de natuur nog net zo belangrijk als voor ons toen wij jong waren. Ik ben opgegroeid tussen kronkelige sloot-

jes en knoestige knotwilgen in de Alblasserwaard. Met vriendjes van school mee, helpen op de boerderij. Dat vormt je voor het leven. Misschien is het nostalgie van een oude man, maar het geeft me een goed gevoel als ik zie hoe kinderen iets ontdekken en spelenderwijs leren. Een paar maanden geleden was ik hier in het park voor ons huis met de kleinkinderen. Ik ben altijd haastig, nog duizend dingen te doen, maar mijn buurvrouw zei me later dat ik wel een uur met die ventjes op dat bankje heb gezeten. In dat uur had mijn kleinzoon nog maar één meter van het park ontdekt. Het is niet alleen pedagogie, het is vooral een feest om te voelen en te ruiken hoe de natuur werkt. Wij leven in een ontzettend geprogrammeerde maatschappij, overal heb je nuttige knopjes en handleidingen voor, je kunt googelen, alles opzoeken en alles is al uitgevonden. Daarom blijft nieuwsgierigheid zo belangrijk om buiten je eigen hokje te komen.”

Janneke: “Kinderen geven me ook een goed gevoel, als je ziet dat ze het naar hun zin hebben. Dat je laat zien hoe je harmonieus met elkaar kunt omgaan. Als ze dat overnemen en ook harmonie vinden in hun bestaan, dat vind ik belangrijk.”

Filosofie

Janneke: “Is het Calvin of Darwin? Ik geloof als bioloog natuurlijk in de evolutie, maar dat we begeleid worden, dat geloof ik ook. Richting vind je met elkaar, we gaan al bijna veertig jaar samen door het leven. Dat beschouw ik als een groot geluk.”

Elco: “Naast nieuwsgierigheid, ambitie, geeft een zeker doel in je leven mij richting. Je hoeft niet allemaal de baas van het heelal te willen zijn, maar ik vind het belangrijk dat je het leven niet door je vingers laat glippen. Het kan tegen zitten, je kunt ontslagen worden, maar je moet het

overdenken, ik bedoel niet hoogdravend of filosofisch, maar voor jezelf het gevoel hebben dat je je best hebt gedaan. De dingen niet op zijn beloop laten. Daarom kan ik me ook opwinden over de vanzelfsprekendheid waarmee er zo lang gepraat wordt in stedenbouw en politiek.”

Politiek

Elco: “Laat ik een voorbeeld geven. Over het park hier voor ons huis is jarenlang gepraat en toen de bomen eindelijk geplant konden worden was het geld op, uitgegeven aan vergaderingen en rapporten. Onze generatie heeft een fantastisch overlegcircus gebouwd.”

Janneke: “Ja, dat is ook een mooi voorbeeld van overconsumptie. Dat staat me zo tegen, die overvloed, nooit genoeg, altijd maar meer consumeren, meer eten. Het is ook niet gezond, in mijn studententijd deden we ooit een experiment met muizen. De muizen met een minimaal dieet werden twee maal zo oud als de muizen met een normaal dieet. Overvloed is niet in orde.”

“Dat is met heel veel dingen. Denk maar eens aan al die nutteloze verpakkingen. Het moet gewoon minder en heel veel kan ook biologisch afbreekbaar gemaakt worden.”

Elco: “Mensen nemen hun verantwoordelijkheid onvoldoende, vaak moet er een crisis of een dominee of een minister aan te pas komen, iemand die iets afdwingt. Zo zitten mensen nu eenmaal in elkaar.”

“Mijn frustratie gaat over de tijd, die heb ik steeds minder. En ik wil nog zoveel! Onbewust realiseer je je dat je ouder wordt. Ik zit niet te somberen, maar je tijd raakt op, ondanks je energie. Ik stoor me steeds meer aan lange procedures, ik wil meemaken dat het klaar is. We willen ons tegen alle eventualiteiten indekken, maar ondertussen, als je kwaliteit wilt toevoegen aan je omgeving, zoals met het park hier voor de deur, dan moet je je realiseren dat zo'n boom tijd nodig heeft om dik te worden, dus moet je niet teveel tijd verpraten.”

“Het knappe van geslaagde stedenbouw is dat er één plek is waar iedereen naar toe trekt, en als je er objectief naar kijkt gebeurt er eigenlijk niks, er staat een boom of een bankje, een terras, op de een of andere manier worden mensen daar naar toe gezogen, dat is het mooie van natuur in de stad. De bouwers zijn ook niet meer de vijand van de milieubeweging, maar ze moeten wel de kans krijgen. Er zijn goede ideeën, als je wat meer de hoogte ingaat, of wegen en bebouwing stapelt, dan hou je ruimte over voor parken en open ruimte.”

Buurt

Janneke: “Ik ben een mensenmens, ik voel me verbonden met mensen. Ik heb ouders van negentig, waar ik een paar keer per week naar toe ga. Die zorg, ook voor Elco en mijn kinderen en kleinkinderen zit er ingebakken, ik voel me verantwoordelijk. Maar we hebben ook met de buurt een leuk contact en we zien elkaar regelmatig.”

Elco: “Er zijn hier buurtgenoten die de rommel in het park opruimen. Daar heb ik bewondering voor en ik voel er ook verbinding mee. Het is wel: verbeter de wereld, begin bij jezelf. Helaas is de publieke ruimte voor heel veel mensen een restpost in onze samenleving. Wie maakt zich er druk over? Moderne mensen hebben er nauwelijks verbinding mee. Mijn vader was burgemeester, hij kon tegen mensen zeggen dat ze hun straatje moesten schoonvegen, dat is nu toch ondenkbaar.”

“Ik denk dat het meer en meer gaat om dat gevoel, intuïtie, verbeelding en verbinding met de groep mensen, je comité, je sfeer waarmee je iets moet oplossen. In je gezin, je familie en je buurt moet je leren om er met elkaar, met *teamspirit*, iets van te maken. Het is belangrijk inspirerende te zijn voor je directe omgeving. In mijn studententijd waren we

bezig met grootse wereldbeelden, we waren hemelbestormers. Maar geleidelijk aan kom ik steeds meer tot de ontdekking dat het niet om boekenwijsheid draait.”

Universum

Elco: “Ik ben een echte fietser, een wandelaar. Ik kan uren rondstruinen door het Groene Hart en ik wandel heel graag langs het strand van Noordwijk naar Katwijk en weer terug. Ook als het stormt. Dat is geweldig. Het is de pracht van de kracht, de natuur is zo overweldigend, één windvlaag en je bent weg.”

Janneke: “Grappig, ik dacht ook net aan de wind. We hebben een zoon die werkt in de financiering van windmolenprojecten en het is goede

energie. Ik ben er voorstander van, maar de horizonvervuiling blijf ik jammer vinden. Zelfs al staan de windmolens op zee en zie je ze niet vanaf de kust, dan nog is het voor mijn gevoel een geweldige aantasting van natuurwaarden. Gewoon minder energie gebruiken blijft heel belangrijk. We kunnen nog zoveel besparen, dat mogen we nooit vergeten. Ik voel me heel klein als ik zie hoe sommige mensen de gehandicapten in het verpleeghuis van mijn moeder, die zo weinig hun waardering kunnen laten blijken, jaar in jaar uit verzorgen. Dat is heel bijzonder. Maar als je het groots en meeslepend wil, weet je nog, die sterrennacht? Je vangt een glimp op van het universum. Je mag hier een poosje op aarde zijn en proberen om er iets van te maken.”